Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 224 (4360) | Пятница 1945 оной нояб. 16. | Сэн 20 мүн

4-дэхи квартал соо ажаүйлэдбэриин гээгдэлые усадхаха

Манай республикын хүдөө ажал, илангаяа түрэнэй гол һалбари болохо малажал ехээр гээгдэжэ байна. Тэрэнэй эсэстэ арадай ажахын хүгжэлтэ һүүлэй жэлнүүдтэ удаан темпэтэй болобо. Энэ ушар байдал хадаа манай эндэхи бүхы большевигүүдэй, бүхы колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бултанайнь оролдосотой һайн хүдэлмэриие эрипэ.

Партиин Центральна Комитет болбол Бурят-Монголой саашадаа урган хүгжэхэ хэрэгтэ тон ехэ анхаралаа табижа, байгша оной турша соо партиин обкомой элидхэлые хоёр дахин дуулаад, энэ гээгдэнги байдалые ойрын саг соо усадхаха тухай тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые заажа үгэбэ.

Һаяхан болоһон партиин обкомой 21-дэхи пленум хадаа республикын байдалые, түбхын түрүүндэ, ажахын гол шухала һалбари болохо малажалые эрид һайжаруулха, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, үбһэ тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэ, таряа сохилгые дүүргэжэ, гүрэндэ таряа тушаалгые шангалха, 1946 оной хүдөө ажалай хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ болон машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, колхозуудые улам бата бэхи ба баян болгохо тухай тодорхой хэмжээнүүдые ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй заабаряар ёһоор хараалһан байна.

Хүдөө ажалай гээгдэлые ойрын сагта усадхаха хэрэг ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха ба хүдөө ажалда тэдэнэй туһаламжые үргэдхэхэ хэрэгһээ нилээд дулдыдаха байна. Тиимэ дээрэһээ трактор болон хүдөө ажалай машинануудта запасна частьнуудые бэлэдхэхэ тухай партиин обкомой бюрогой ба республикын Совнаркомой тусхай тогтоол абтаһан байха юм.

Гэбэшье, энэ тогтоол тон хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байна. Тодорхой баримтануудые хараад үзэе. 3-дахи квартал соо үгтэһэн даалгабаринуудай дүүргэлтэ иимэ: ПВЗ—32.5 процент, Суторемзавод—37.7 процент, Депо—11.8 процент, «Металлоширпотреб» завод—15,2 процент, бүхыдөө городой дүүргэлтэ 38 процент болоно. ПВЗ октябрь һара соо нэгэшье юумэ хэжэ МТС-тэ үгөөгүй байха юм.

Иимэ байдал хадаа дурсагдаһан предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахыда, илангаяа республикын МТС-үүдтэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг дээрэһээнь боложо байна. Иимэ байдалые саашадань тэсэжэ ябашье болохогүй. Трактор болон хүдөө ажалай машинануудта запасна частьнуудые хэды шэнээн хэзээ бэлэдхэһэн дээрэһээнь ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хүдэлмэри сэгнэгдэхэ байна гэдэгые тэдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд мартаха ёһогүй.

Хэрбээ городской партийна организациин бүхы коммунистнуудые, бүхы хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые партиин ЦК-гэй тогтоол хэлбэрилшэгүйгөөр дүүргэхэ хэрэгтэ гульдхажа шадаагүй хадаа хүдөө ажалда шухала туһаламжа үзүүлхэ, юрэнхыдөө ажаүйлэдбэриин хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэшэнь бэрхэтэй. Тиимэ дээрэһээ халаан бүхэнэй, цех бүхэнэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын тулада, нютагай ресурснуудые хүсэд дүүрэн хэрэглэхын түсэбөө неделиһээ недели бүхэндэ дүүргэхын тулада эршэмтэй тэмсэл эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Түрүүшын хахад жэлһээ хойшо ажаллапандаал адляар хүдэлхэ болоо һаа, эдэ зорилгонуудые бэелүүлжэ шадахагүй гэшэбди. Республикын ажаүйлэдбэри хадаа партиин Центральна Комитедэй февральска тогтоолой һүүлээр нэгэ бага һайнаар ажалладаг болоһон юм. Зарим предприятинууд өөрынгөө гээгдэлые усадхажа эхилээ. Энэ хадаа манай һайн хүдэлмэриин гансал эхиниинь, түрүүшынь алхам байһан юм. Гэбэшье зарим хүтэлбэрилэгшэд эдэ түрүүшын амжалтануудые харамсаараа һанаагаа амаршаһан, ажалай бүтээсые эрид үргэхэ ба сахилга журам сахиха ябадалые һуладхаһан байна. Энээнэй эсэстэ үнгэрөөшэ 9 һарын түсэб оройдоо 93,6 процент дүүргэгдэжэ, гээгдэжэ ябаһан предприятинуудай тоо июль һарада 15 байһанаа, сентябрь соо аяар 29 болобо. Ингэжэ 1945 оной гүрэнэй түсэбые дүүргэхэгүй гэһэн аюул гараа. Энэ аюулые зайлуулжа, өөрынгөө уялгые дүүрэн бэелүүлхын тулада һанаагаа амарха, республикын ажаүйлэдбэриин гээгдэлдэ хамаагүйгөөр хандаха ябадалтай эрид тэмсэхэ саг тулажа ерээ.

Түсэб табигдаа, ажал хэрэгнай саашадаа өөрөө ябаха байха гэжэ зарим хүтэлбэрилэгшэд һанадаг байна. Хэрбээ тэрэ түсэбые болото хэрэг дээрэ бэелүүлхын хойноһоо үдэр бүри оролдоогүй юм хада, тэрэ түсэб хооһон саарһа болһоор лэ үлэхэ гээшэ. Тиимэ үдэр бүриин эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаагүй байһан дээрэһээ ажал хүдэлмэриин муудажа байһые ПВЗ-эйн хүдэлмэри дээрэһээ хаража болоно. Эндэ жаяг заршам һула, ажалай бүтээсэ 80 процент хүртэрөө доошоо ороһон, паровозой заһабариин үнэ сэн ехэ болоһон байна. Мүн хүдэлмэришэдэй мянин байха ябадал энэ завод дээрэ үргэдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, август соо 4 мянгаһаа үлүүтэй хүдэлмэриин саг дэмы хосорһон байгаа һаа, сентябрь соо аяар 7 мянга шахуу хүдэлмэриин саг дэмы гээгдэһэн байха юм. Хүдэлмэриин сагые ингэжэ муугаар хэрэглэхэ ябадал мүнөөшье гаража байһаар. Финансова хуулиие эбдэһэн ба хозрасчёдой түлөө зохихо тэмсэл хэдэггүй шалтагаанһаа энэ завод аяар 4,5 миллион түхэригэй гарза гүрэндөө хэһэн байна. Республикын ажаүйлэдбэриин томохон энэ предприяти һайнаар хүдэлхэ болохо гэжэ энэ заводой директор нүхэр Веллер суглаан бүхэн дээрэ найдуулдаг зантай. Тиин болотод дээрэ энэ заводой хүдэлмэри һарааһаа һара бүри муудажа, октябрь һарада түсэбөө милл 71.6 процент дүүргээд байна.

Партиин обкомой XXI-дэхи пленум хадаа дүрбэдэхи квартал соо энэ гээгдэлэ усадхажа, жэлэй түсэбые дүүрэн гүйсэдхэхэ гэһэн дайшалхы зорилгые республикын ажаүйлэдбэриин үмэнэ табиһан байна. Тэрэниие дүүргэхын тулада нүхэр Молотовой хэлэһэнэй ёһоор, «советскэ хүнэй ажалай бүтээсэ ба тэрэнэй хүдэлмэриин шанар улэмжэ һайн үрэ дүн үгэхынь түлөө ажаүйлэдбэри, хүдөө ажалда, транспорт дээрэ ба манай бүхы учреждениинүүдтэ ажалые хайшан гэжэ улэмжэ зүбөөр эмхидхэхэ тухай үлүү ехээр боложо үзэхэ ёһототойбди». Нүхэр Молотовой энэ заабариие һайнаар дүүргэхэдээ бидэнэр ажаүйлэдбэриин гээгдэлые хурдаар усадхажа шадаха байнабди.

Шэлэй завод жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Баруун зүгтэ германска фашистнуудые ба зүүн зүгтэ японско империалистнуудые бута сохиһон ялалтар Улаан Армиингаа илалтаар зоригжоһон Улан-Удын шэлэй заводой коллектив болбол илалтын хүндэлэлэй социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 28-дахи жэлэй ойе сонхын шэл гаргаха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ тэмдэглэбэ.

1945 онойнгоо түсэбые ноябриин 5-да валовой продукциин талаар—108,9 процент, сонхын шэл гаргаха түсэбөө—100 процент, үргэн хэрэглэлэй юумэнүүдые хэхэ түсэбөө 106,1 процент дүүргэбэд.

Шэлэй заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад социалистическэ мүрысөөндэ түйлагдаһан амжалтануудаа бэхижүүлхэ ба Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ сагай дүтэлжэ байһанай хүндэлэлдэ мүрысөөе шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ, 1946 ондо шэл болон үргэн хэрэглэлэй продукци гаргаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялга абабад.

Национальностьнуудай Соведтэ һунгуули хэхэ БМАССР-эй республиканска һунгуулиин комиссида кандидадуудые дэбжүүлгэ

★ ★

ПВЗ-эйн хүдэлмэришэд нүхэр Н. А. Кузенковой кандидатурые табина

Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин республиканска комиссиин член болохо кандидадые табихын тулада Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад ниитэ заводской суглаа хэбэ.

Трибуна дээрэ заводой главна инженер нүхэр Парамонов гараад, ингэжэ хэлэбэ:

—1946 оной февралиин 10-да советскэ арад зон хадаа һунгалтада ерэжэ, өөһэдынгөө голосуудые Эсэгэ оронойнтоо эрхим хүнүүдэй түлөө үгэхэ байна. Манай заводой коллектив болбол энэ һайндэрые жанг заршамаа шангадхажа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, өөрынгөө заводые транспортна машина-байгуулгын шэнэ Наркомадай түрүү предприятинуудай зэргэдэ оруулан угтаха зэргэтэй.

Һунгуулиин хуулиин ёһоор, манай заводой коллектив һунгуулиин комиссиин составта өөрынгөө кандидадые табиха эрхэтэй гээшэ. Би хадаа Николай Алексеевич Кузенковой кандидатурые табиха байнаб. Бүхы кадрова хүдэлмэришэд, манай заводой бүхы коллектив нүхэр Кузенковые һайса мэдэнэ. 1935 ондо Николай Алексеевич манай заводто ерээд, мүнөө болтор таһалдалгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Түрүүшээр инженер байтараа, удаань теплоэлектроцентралиин монтажые даажа, тиигээд үйлэдбэриин түсэб зохёохо таһагай начальник, ТЭЦ-ын начальнигай орлогшо ба начальник болоһон байна. 1945 ондо нүхэр Кузенков парткомой секретаряар һунгагдажа, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй парторгоор баталагдаһан байна.

Турбиннэ цехын начальник инженер нүхэр Посин ингэжэ хэлэнэ:

—Нүхэр Кузенковые бага ябахаһаань хойшо мэдэнэб. Николай Алексеевич студент байхадаа онсо һайнаар һуража ябагша һэн. Мүнөө манай завод дээрэ хүдэлмэрилжэ байхадаа, зоримгой командир ба хүдэлмэришэдэй һайн нүхэр байһанаа нүхэр Кузенков харуулба. Нүхэр Кузенков манай найдабариие харюулжа, һунгуулиин комиссиин эдибхитэй член байха гэжэ бодоноб.

Шэнэ паравозо-байгуулгын цехһээ нүхэр Рябин гэгшэ үгэ хэлээд, урдахи нүхэдэй дурадхалые дүүрэн дэмжэхэ зуураа, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлжэ, шэнэ паровоз бүтээхэ хэрэгые түргэнөөр шудалая гэжэ заводой коллективые уряалба.

Һунгуулиин республиканска комиссиин составта **Николай Алексеевич Кузенковой** кандидатурые энэ заводой хүдэлмэришэдэй коллектив нэгэн дуугаар дэбжүүлхэ гэжэ тогтообо.

Түрүү МТС-эй директор нүхэр С. П. Танхасаев—һунгуулиин республиканска комиссиин составта кандидат

ИВОЛГА, ноябриин 15. **(Телефоноор абтаба).** Үсэгэлдэр Саянтын МТС-эй тракторист нууд, комбайнернууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хамтын суглаан боложо, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин республиканска комиссиин составта кандидатые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

СССР-эй һунгуулиин хуули тухай гол түлэб хэлэжэ үгэһэнэйнгөө һүүлээр, элидхэлшэ болбол Семен Петрович Танхасаевые һунгуулиин республиканска комиссиин составта оруулха гэжэ дурадхаба. Энэ дурадхалые үгэ хэлэһэн нүхэд—кузнец Дашинимаев, тракторна бригадын бригадир Бадмаев, механик Яковишин гэгшэд халуунаар дэмжэбэ.

Тэдэнэр Саянтын МТС-эй амжалтанууд тухай хэлэхэдээ энэ болбол нүхэр Танхасаевай шадамар бэрхэ хүтэлбэриин аша үрэ мүн гэжэ тэмдэглэбэ. Нүхэр Танхасаевай ерэһэнһээ хойшо Саянтын МТС республика соо эгээл хожомтожо ябаһан МТС байһанаа мүнөө түрүү станци боложо, СССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан туг абаад, жэлэйнгээ түсэбые 160,6 процент дүүргээд байна.

Түрүү МТС-эй коллективэй энэ суглаан хадаа нүхэр **Семен Петрович Танхасаевые** һунгуулиин республиканска комиссиин составта член болгожо баталхыень БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумые гуйха гэбэ.

Дээдэ һургуулиин ба научна шэнжэлэлгын учреждениинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд нүхэр Е. А. Рампиловагай кандидатура дэбжүүлнэ

Үсэгэлдэр дээдэ һургуулиин ба научна шэнжэлэлгын учреждениинүүдэй союзай обкомой суглаан боложо, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин республиканска комиссиин составта кандидатурые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Тэрэ обкомой түрүүлэгшэ нүхэр П. А. Манжигеев болбол «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ дүримэй» 40-дэхи статья дурдажа хэлээд, «манай союзай үмэнэһөө **Елена Александровна Рампиловагай** кандидатура дэбжүүлхэ гэжэ дурадхал оруулнаб» гэбэ.

Үгэ хэлэһэн нүхэд хадаа нүхэр Рампилова бурят-монгол арадай эрдэмтэ эхэнэрнүүдэй нэгэн байжа, дээдэ һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр пропагандист, дунда һургуулиин багша болон хүдэлмэрилжэ, гэгээрэлэй Парком болтороо ургаһан байха юм гэжэ хэлэбэд. Нүхэр Рампилова мүнөө Бурят-Монголой Пединститутэй директораар хүдэлмэрилжэ байхадаа багшанар болон студентнүүдэй дунда авторитет хүндэтэй байжа, ажал хэрэгээ һайнаар ябуулна.

Энэ союзай обкомой суглаан хадаа нүхэр Елена Александровна Рампиловагай кандидатурые һунгуулиин республиканска комиссиин составта оруулха гэжэ нэгэн дуугаар тогтообо.

Эмнэлгын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө нүхэр В. Р. Бояновагай кандидатура дэбжүүлэгдэнэ

Медсантруд союзай обкомой дэлгэрэнгы заседани боложо, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин республиканска комиссиин составта кандидатурые дэбжүүлхэ гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Тэрэ обкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ситникова болбол һунгуулиин комиссиин составта өөрынгөө кандидадые дэбжүүлхэ гэһэн эрхэ профессиональна организацинуудта олгоһон, «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ дүримэй» 40-дэхи статья дурдажа, элүүрые хамгаалха городской таһагые даагша нүхэр **Вера Ринчинсвна Бояновагай** кандидатурые республиканска һунгуулиин комиссиин составта оруулха гэжэ дурадхаба.

Нүхэр Боянова советскэ һургуулида олоһон эрдэм мэргэжэлээ ажал хэрэг дээрэ харуулжа, ажалшан ниитын элүүрые хамгаалха хэрэгэй хойноһоо тон ехэ оролдосотойгоор хүдэлжэ байна. Тэрэ суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн М. С. Сырчина, Т. М. Викторова гэгшэд энэ дурадхалые дэмжэжэ, нүхэр Бояновагай хүдэлмэриие магтажа хэлэһэн байна.

Тус суглаан болбол энэ кандидатурые нэгэн дуугаар дэбжүүлээд, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха республиканска һунгуулиин комиссиин составта Вера Ринчиновна Бояновагай кандидатурые оруулжа баталхыень БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумые гуйха гэбэ.

Г. Н. Чебунин—„Красная заря“ колхозой зүгһөө кандидат

ТАРБАГАТАЙ, ноябриин 11. **(Телефоноор абтаба).** Үсэгэлдэр «Красная заря» гэжэ хүдөө ажалай артелиин членүүд хамтын суглаа хэжэ, һунгуулиин республиканска комиссида өөрынгөө кандидадые дэбжүүлхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэбэ.

Энэ артелиин колхознигууд һунгуулиин хуули эдлэжэ, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин республиканска комиссиин составта ажалшадай депутатуудай Тарбагатайн аймсоведэй гүйсэдхэлэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Григорий Никандрович Чебунинай** кандидатурые дэбжүүлхэ гэжэ тогтообо.

Нүхэр А. М. Ковалевская—багшанарай профсоюзһаа кандидат

Ноябриин 14-дэ эхин, хүсэд бэшэ дунда ба дунда һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай обкомой президиумэй заседани боложо, нүхэр Астраханцевагай дурадхалаар Улан-Удэ городой № 65 һургуулиин директор нүхэр **Александра Михайловна Ковалевскаяе** һунгуулиин республиканска комиссиин составта дэбжүүлхэ гэжэ тогтообо. Нүхэр Ковалевская Бурят-Монголой хуушанай багшанарай нэгэн болоно. 20 жэл соо багшалжа ябахадаа олониитын ажалда эдибхитэйгээр хабаадалсадаг байна.

Бурят-Монголой комсомольско организациһаа—ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Б. С. Семеновой кандидатура табигдана

Ноябриин 14-дэ ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой заседани боложо, «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ дүримэй» 40-дэхи статьягай ёһоор, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин республиканска комиссиин составта ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой областной комитедэй секретарь нүхэр **Бато Семенович Семеновой** кандидатурые табиха гэжэ шиидэбэ.

Эрхим хонишон Дулсан Найдановна Чимитова—һунгуулиин республиканска комиссиин составта орохо кандидат

Ноябриин 13-ай үдэшэ Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой членүүд хамтын суглаа хэжэ, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин республиканска комиссиин составта кандидат болгон колхозойнгоо эрхим хонишон, үнэн сэхэ ба оролдосотой колхозник **Дулсан Найдановна Чимитовае** дэбжүүлбэ.

ПОЛИТИКО-ГЭГЭЭРЭЛЭЙ УЧРЕЖДЕНИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ СОЮЗҺАА НҮХЭР И. Н. ПЕТУХОВОЙ КАНДИДАТУРА ДЭБЖҮҮЛЭГДЭБЭ

Политико-гэгээрэлэй учреждениинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй союзай областной комитедэй президиум болбол һунгуулиин республиканска комиссиин составта ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр **Илья Николаевич Петуховые** дэбжүүлхэ гэжэ тогтообо.

НҮХЭР Л. П. САБУРОВ—ГҮРЭНЭЙ УЧРЕЖДЕНИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ СОЮЗҺАА КАНДИДАТ

Гүрэнэй учреждениинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай президиум болбол һунгуулиин республиканска комиссиин составта кандидатура дэбжүүлхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсээд, Улан-Удын горсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Леонид Павлович Сабуровые** һунгуулиин комиссиин составта нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКА

ВКП(б)-гэй АЙКОМУУД БА АЙМГҮЙСЭДКОМУУДАЙ ЗУУРШАЛГААР ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКАДА БЭШЭГДЭБЭ

КУРУМКАНАЙ АЙМАГ

89. **Кировэй нэрэмжэтэ колхоз** (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Гулгенов,** партийна организациинь секретарь нүхэр **Базарова)**—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, ноябриин 5-да дүүргэһэн байна. Бэлэдхэлэй пунктнуудта 8.400 пууд таряа тушаагаа.

90. **«Октябрь» колхоз** (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Макаров)**—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, ноябриин 5-да дүүргэһэн байна.

БИТҮҮРЫН АЙМАГ

91. **«Большевик» колхоз** (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр **Тудупов,** партийна организациинь секретарь нүхэр **Цыдыпов)**—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид ноябриин 10-да бүримүһэн дүүргэбэ. Бэлэдхэлэй пунктнуудта 8.244 пүүд таряа тушаагаа.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА ЭРТЭНЬЭЭ БЭЛЭДХЭЕ

Үндэр ургасын түлөө тэмсэнэгүй

Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (Зэдын аймаг) энэ жэлдэ үндэр ургаса хуряажа шадаагүй юм. Ушарынь хадаа хабарай тарилгада хангалтагүй бэлэдхэл хэһэн байгаа. Теэд, тус колхозойхид урдынгаа энэ алдууе һургаал болгожо абангүй, дахяад дабтажа байха юм.

Дээрэхи колхозой намарай пар хахалха түсэбөө дүүргээгүй ябадалынь ерэхэ жэлэй үндэр ургасын түлөө һаналаа табяагүй байһанайнь нэгэдэхи баримта боложо үгэнэ. Мүн пар хахалха ба хоёр дахин хахалха түсэбүүдээ таһалдуулһан байна. 200 гектар намарай пар хахалха түсэб хаһа соогоо заатагүй дүүргэгдэжэ шадаха байһан болобошье, имагтал колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүй ябадалһаа болоҗо һаатаба. Энэ колхоз аяар октябриин 15-да мнил 4 плуг намарай парта гаргаа һэн. Теэд, эдэнь байгуулагдаһан нормонуудаа дүүргэдэггүй, жаяг заршамаар ехэ һула байһан юм.

Тэрэшэлэн үрһэнэй фонд байгуулха эгээл шухала хүдэлмэриие энэ колхоз мартажархинхай гэхэдэ алдуу боломоор бэшэ байна. Тарилгада ябаха машина зэмсэг заһабарилха, үбэлэй уеын агротехническэ хэмжээ-ябуулга үнгэргэхэ мэтын хүдэлмэри мүнөө хүртэр ябуулагданагүй.

Ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса хуряахые хүсэһэн колхоз, тараан-ажалай бригада, колхозник бүхэн хабарай тарилгада бэлэдхэлые түргэнөөр ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ уялгатай. Хэрбээ тиигээгүй һаа баян ургаса хуряагдахагүй байһаниинь мэдээжэ.

Тарилгада бэлэдхэлые мүнөө хүртэр хэрэгсээгээгүй байһан Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бүхы членүүд энэ алдуугаа түргэн саг соо заһажа абаха уялгатай. Тиигэбэл ерэхэ жэлдэ баян ургаса хуряаха дүүрэн аргатай болохо байна.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Түрүү комбайнернууд уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ

Хонхолойн машинно-тракторна станциин комбайнернууд саянтынхидай хандалгада харюу болгон полевой хүдэлмэри дээрэ үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ, эрхим шанар түйлаха уялгануудые абаа һэн. Нёдондо жэлдэ стахановска хүдэлмэреэрээ республика соо суурхаһан Полина Сажина гэгшэ 200 гектар хуряаха уялга абаад, бэшэ нүхэдөө уряалһан юм.

Тиигэжэ Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ ороһон комбайнерка Полина Сажина гэгшэ «Победитель» колхозой таряае үдэр һүнигүй хуряажа эхилбэ. Зарим үдэрнүүдтэ Полина Сажинагай үйлэдбэриин бүтээсэ 18 гектар болодог һэн. Комбайн машинынгаа хойноһоо техническэ харууһа эрхимээр хэжэ, һаад һамшаггүйгөөр хүдэлмэрилһэнэй ашаар, Полина Сажина гэгшэ октябриин 15-да сезонно даалгабаряа 75 гектараар үлүүлэн дүүргэжэ, олохон килограмм горючи арбилба.

«Путь Октября» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилһэн залуу басаган Тайба Валеева гэгшэ дүй дүршэлөөр бага байбашье, шадабаритай комбайнернуудта булигдаагүй. Тиин, энэ басаган сезонно даалгабаряа 60 гектараар үлүүлэн дүүргэһэн байна.

«Победитель» колхоздо хүдэлмэрилһэн комбайнернууд Б. Добрынин, П. Янькова гэгшэ 360 гектарай оронд, 405 га хуряаһан ба 300 килограмм горючи арбилһан байха юм. Мүн комбайнернууд А. Цырендоржиев С. Антонов гэгшэд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээ.

Е. КУПРАШ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Уранзохёолшо С. Н. Сергеев-Ценский гэгшые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Уранһайханай литературын талаар олон жэл соо үрэжэлтэй ехэ ажал ябуулһанайнь түлөө, түрэһэнһөө хойшо 70 наһа хүрэһэнтэйнь дашарамдуулан, СССР-эй Академи Наукын болото член уранзохёолшо **Сергеев-Ценский** Сергей Николаевичые **Ажалай Улаан Тугай** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1945 оной ноябриин 12.

Хронико

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол нүхэр **Быстров** Иван Дмитриевичые Бурят-Монгол АССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшын орлогшоор томилбо.

* * *

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар нүхэр **Крылов** Виктор Александрович гэгшэ БМАССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшын орлогшын тушаалһаа сүлөөлэгдэбэ.

Адуугаа арбинтайгаар, буруугаа булшантайгаар ондо оруулая!

Үбэлэй хүйтэн газаа ерээ. Үхэр малаа дулаанаар харууhалагты!

Түрүүшүүлэй амжалтануудые харалга болохонь

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). Байгша оной ноябриин 18-да аймагай малажалай выставкэ үнгэргэгдэхэнь. Тус выставкэдэ 13 колхоз, 13 малажалай эрхим фермэ, колхозуудай 13 түрүүлэгшэнэр, колхозой түрүүлэгшэнэрые малажалай талаар орлогшод 7 хүн, колхозно партийна эхин организациин 7 секретарь ба хамта 183 түрүүшүүл хабаадалсахаар шэлэгдэбэ. Тэрэшэлэн выставкэдэ hайн үүлтэрэй буха, үнеэн болон хатарша, гүйгөөшэ морид ба бусад малнууд харуулагдаха юм.

Выставкэдэ хабаадаха эрхэ олоhон колхозуудай дунда Ворошиловэй нэрэмжэтэ колхоз бии. Энэ колхоз малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—105 процент, эбэртэ бодо малаар—109 процент, хони ямаагаар—123 процент дүүргэhэн. малажалай продуктнуудые тушаалгаар гүрэнтэйгөө бүримүhэн тоосоhон байха юм. Малажал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые адуу морёор—104 процент, эбэртэ бодо малаар—103 процент, хони ямаагаар—116 процент дүүргэhэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоз аймагай выставкэдэ хабаадалсаха болоо. Энэ колхоз гүрэнэйнтөө урдахи уялгануудые саг соонь дүүргээд, 1946 оной түлбэринүүдhээ аванс болгон 2 500 литр hү, 47 центнер мяха тушаагаа.

Малажалай 13 фермэнүүдэй дунда үүлтэртэ малай 5 фермэ бии байна. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай фермэ мал үсхэбэрилхэ түсэбөө 102 процент, hү haaxa түсэбөө 110 процент дүүргэhэн, үнеэдэз бүгэдынь ороондо оруулhан байха юм.

Загастайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой шубуу үсхэбэрилхэ фермэ (даагшань нүхэр Ефимова) аймагай выставкэдэ хабаадалсахань. Энэ фермэ шубуу үсхэбэрилхэ түсэбөө 113 процент дүүргэhэн, колхоздоо 19 мянган түхэригэй оршо оруулhан байха юм.

Выставкэдэ хабаадаха болоhон түрүүлэгшэнэрэй дунда Доодо-Бухэнэй сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Бавзаракцаев, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Очиров. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Лхамажапов ба бусад бии. Тэрэшэлэн республикын солото луговод Герасимов, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой луговод Раднаев. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговод 70 наhатай үбгэн Намсараев ба бусад малажалай аймагай выставкэдэ хабаадалсаха кандидадууд болобо. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр Намсараев даажа абаhан участогайнгаа гектар бухэнhөө—75 центнер, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой луговод Раднаев гектар бухэнhөө 35 центнер үбhэ абаhан байна.

Выставкэдэ хабаадахаар шэлэгдэhэн дээрэхи колхоз, фермэ болон малажалай түрүүшүүл адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хаhа саг соонь амжалтатайгаар үнгэргэжэ, үбэлые гарза гайгүйгөөр дабажа гараха дүүрэн арга хангаhан байха юм.

П. ХАЛТАНОВ, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Эрхим хонишоной ажалай нэмэлтэ түлбэри

Свердловэй нэрэмжэтэ колхозой правлени болбол хониной-товарна фермын түрүү худэлмэрилэгшэ Н. Цыбикова гэгшэдэ 419 хони даалгажа үгэhэн юм. Тэрэнhээ хойшо нүхэр Цыбикова хонин бухэниие тобир тарганаар харууhалхын, гараhан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр тэнжээхын түлөө унаhан малтайгаа абангүйгөөр тэмсээ hэн. Тингэжэ эна нүхэр эхэ хонидоо баранииинь түрүүлээд, 221 хурьга абажа нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулаа. Тэрэнэй ашаар, түрүү хонишон Цыбикова гэгшэ ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 21 хурьга абабэ.

Тэрэшэлэн тус колхозой haалишад Ольга Харламова. Мария Осокина гэгшэд харууhалдаг үнеэдэз баранинь түрүүлжэ, тугалнуудынь бүрин бүтэн ондо оруулаад, ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон нэгэ-нэгэ тугал абаhан байна.

Свердловэй нэрэмжэтэ колхозой эдэ түрүү малшад Ториин аймагай малажалай выставкэдэ хабаадалсаха болоо.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз Улаан туг абаба

Колхозно малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ ба адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээр Молотовой нэрэмжэтэ колхоз Кабанск соо түрүү hуури эзэлэнхэй. Тиин, тус колхоз аймаг соо дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлээд, ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаhан байна.

Энэ колхоз адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хаhа соонь hайн шанартайгаар шиидхэhэн, тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 105 процент дүүргэhэн байха юм. Мүн үхэр малай үбэлэй байра байдалнуудые hайнзаар заhабарилжа урин дулаан болгонхой.

ВКП(б)-гэй айком ба аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан туг абаха кандидадта XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз баталагдаhан байна.

В. ТИМОШИНА.

Закаменай аймагта малажалай выставкэ үнгэргэгдэбэ

Адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхын ба тэдэнhээ абтаха ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө Закаменай аймагай малшад ниилээдгүй оролдолго гаргаhан байна. Тэрэнэй ашаар, малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб тус аймаг адуу морёор—102,6 процент, эбэртэ бодо малаар—102 3 процент, хони ямаагаар 106 процент дүүргэhэн байха юм. Энэ жэлэй 10 hара соо малай тоо 5.703 толгойгоор олошорhон байна. 1945 оной ноябриин 1-эй мэдээгээр haамхай үнеэн бүриhөө 356 литр hүн haаглаhан байба. Түсэбынь 300 литр байгаа. Тэрэшэлэн 1,1 . килограммай орондо хонин бухэнhөө 1.3 килограмм нооhон абтаа. Зун-намарай бэлшээрние зүбөөр эмхидхэhэнэй ашаар. олонхи колхозууд малнайнгаа амидын шэгнүүрые дээшэлүүлжэ, таргалуулhан байха юм. Дииилэнхи колхозууд адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые саг болзор соонь. hайн шанартайгаар дүүргэнхэй.

БМАССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй обкомой шиидхэбэриин ёhoop, аймагай центр Цакир тосхондо үнгэргэгдэhэн малажалай выставкэ дээрэ түрүүшүүлэй амжалтанууд үргэнөөр харуулагдаhан байна. Аймагай малажалай выставкэдэ 10 колхоз. 16 ОТФ. 14 МТФ 13 КТФ ба малажалай 160 гаран түрүү худэлмэрилэгшэд хабаадалсаба. Тэрэшэлэн олон янзын экспонатууд табигдаhан байна. Выставкэдэ хабаадаhан түрүү хүнүүд адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө ямараар оролдоhон тухай дүршэлөө хөөрэлдэн халан абалсаба.

Выставкэдэ хабаадагшадай дунда малажалаар аймаг соо түрүү hуури эзэлжэ, ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаhан «Улаан Далахай» колхоз оролсоhон байна. Энэ колхоз малажалые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—105 процент, эбэртэ бодо малаар—114,1 процент, хони ямаагаар—116,8 процент дүүргэhэн, haамхай үнеэн бүриhөө 320 литр hү haahan байха юм. Тэрэшэлэн тус колхоз малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө июлиин 15-да бүримүhэн дүүргэhэн байна. Фермэ, гүүрт бухэнэйнь малшад үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хаhа болзор соонь, hайн шанартайгаар шиидхэжэ гараа.

Нэрлэгдэгшэ колхозой түрүү haалишад Балданова. Чернипова, Цыренжапова гэгшэд даажа абаhан үнеэдэз бүгэдынь түрүүлжэ, түлнүүдээ бүрин бүтэн тэнжээhэн ба hү haaxa түсэбөө бултадаа үлүүлэн дүүргэhэн байна. Выставкэдэ хабаадаhан Хандажап Будаева гэгшэ 33 гүүнhээ 32 унага абаад. хоролтогүйгөөр тэнжээhэн ба гүүлээ бараниинь ороондо оруулhан, адуугаа таргалуулhан байха юм.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренжанов) малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб адуу морёор—104,9 процент, эбэртэ бодо малаар—106,5 процент хони ямаагаар—125 процент дүүргэhэн байна. Тэрэшэлэн тус колхоз 100 гүүнhээ 70 унага. 100 хонинhoo103 хурьга абаад. бүгэдынь бүрин бүтэн ондо оруулаа. hү haaxa түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэн, мүн нооhо ехээр хайшалhан байна. Малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө сентябриин 1-дэ бүримүhэн дүүргээд, ондоо колхозуудай гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудые дүүргэхэ ябадалда туhаламжа үзүүлhэн байха юм. Иимэ амжалтануудые түйлаhанай түлөө дээрэхи колхоз аймагай малажалай выставкэдэ хабаадалсаба.

Кагановичын нэрэмжэтэ, «Улаан Одон» ба бусад колхозууд малажалые хүгжүүлэн. ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар бага бэшэ амжалтануудые түйлажа аймагай выставкэдэ хабаадалсаба.

Выставкэдэ ерэгшэд болбол малажалай түрүүшүүлэй суглаанда хабаадалсажа, доро дурсагдаhан социалистическэ уялгануудые абаа гэбэл: малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб зүhэн бүреэр 110 процент дүүргэхэ., 100 гүүнhээ 70 унага, 100 үнеэнhээ 90 тугал, 100 хони, ямаанhаа 110 хурьга. эшэгэ абаад, бухы түлнүүдээ бүрин бүтэн ондо оруулха haамхай үнеэн бүриhөө 350 литрhээ бага бэшэ hү haaxa. хонин бүриhөө 1.5 килограмм нооhо хайшалха, 1946 оной сентябриин 1 хүртэр малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэб дүүргэхэ мэтэ байна. Тэрэшэлэн аймагай малшад болбол адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ. колхозно hүрэгүүдээ хоролтогүйгөөр ба тобир тарганаар ондо оруулха, бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, үбhэ тэжээл арбилхабди гэжэ нэтэн хүн шэнгеэр мэдүүлбэд.

Иимэ уялгануудые абаhан Загаменай малажалай түрүүшүүл болбол аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхозниигуудые уряалhан хандалга гаргаба. Тиихэ зуураа, эдэнэр Зэдын аймагай малажалай худэлмэрилэгшэдые социалистическэ мүрысөөндэ оролсоёл гэжэ уряалба.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Монгол Арад Республика дотор болоhон плебисцидтэ зорюулагдаhан выставкэ Улан-Баторта нээгдэбэ

УЛАН-БАТОР. (ТАСС). Монгол Арад Республикын правительствын байшанда, Бага Хуралай залнуудай нэгэн соо Монгол Арад Республикын бэеэ даанхай гүрэн байхын түлөө арад бүгэдын голосовалhан тухай документнүүдые харуулhан сэдьхэл хүдэлгэмэ выставкэ нээгдээд байна.

Выставкын стэнднүүд дээрэ зол жаргалай hүр hүлдэ болохо хэдэн зуугаад торгон хадагууд. монгол арадай бэеэ даанхай ба эрхэтэй сүлөөтэй байхын. эртэ урдын hүр hүлдэ харуулhан тугууд, сагаан мүнгэн монетэнүүд. эдэбын уран hайхан зурагуудаар бүрхөөгдэhэн эд хэрэгсэлнүүд табигданхай. Маршал Чойбалсанда бэлэг сэлэгтэй хамта. арад зонойнь эльгээhэн хэдэн зуугаад бэшэгүүд выставкэ дээрэ табигдаад байна.

«Арадайнгаа хуули засаг тогтоол байхада али тухай золтой жаргалтай hуужа байhыемни харуулхын тулада. би hайндэрэйнгөө хубсаhа үмдэжэ, булэнэртэйгөө хамта фотокарточка абхуулhан байнаб Үндэр ехэ наhатай болоод байхадамни зол жаргал гээшые хараhан гэр соогоо эгээн хүндэтэй газарта баяртайгаар табяад халагалжа байхын тулада, шиниин портрет хүлеэжэ абаха хүсэлэнтэй байнаб Бэеэ даанхай гүрэн болоhон энэ үдэр би болбол арад зонойнгоо эртэ урдын заншалаар одхон сагаан хурьгаа бэлэг болгон шамда үгэнэб. Хуушанай партизан—мүнөө Бага Хуралай түрүүлэгшэ Бума-Цендэ. Сухэ Баторай hамган Янжама болон. манай бэеэ даанхай байлгын hүүлшын дайсан болохо японско самурайнуудые дараhан шалтануд тээшэ манай полкнуудые хүтэлhэн дайшалхы генерал hагба-Сурундэ нэжээд хурьга бэлэг үгэнэб».—гэжэ Булганай аймагаа Даши-Дэжэт гэжэ хүгшэн Маршал Чойбалсанда бэшэнэ.

Монгол Арад Республикын гүрэнэй туг болохо—тэг дундуураа сэнхир hудалтай аад. баруун булангаа «соембо» тэмдэгтэй улаан бүд халаадь үлгөөтэй байна Энэ тугые Забханай аймагта hуужа байhан 200 худэлмэришэн-хитадууд эльгээhэн байгаа Өөрэдынгөө бэшэг соо тэдэ худэлмэришэд золтой жаргалтай ажаhуухаанайнгаа түлөө Маршал Чойбалсан ба монгол арадай правительстводо баясхалан хүргэнэ. «Бидэнэр Монгол Арад Республика дотор 1921 онhoo хойшо hуужа байнабди. тиихэдэа тус республикын тэгшэ эрхэтэй гражданинууд мэтэ золтой ба hайнаар hуужа байнабди. Бидэнэр Монгол уласые өөрынгөө түрэhэн нютаг гээшэ гэжэ тоолонобди»—гэжэ тэдэнэр бэшэнэ. Дүүргэлтэ дээрээ эдэнэр халаа Монгол Арад Республикын улам саашалаа hалбаран хүгжэхынь түлөө бии бухы хүсэ шадалаа үгэхэбди гэжэ найдуулна.

«300 жэлдэ бидэниие дарлажа байhан Маньчжуриин булимтарагшадтай 30 жэлэй саада тээ байлдаhан аад. мүнөө үбгэн наhа хүрэhэн би болбол бэеэ даанхай гүрэн болоhон энэ үдэртэ арад зоноо абарагша Маршал Чойбалсанда өөрынгөө эгээн үнэтэ зээри болохо «Ехэтэ тонилгогшо» гэжэ номоо бэлэг үгэнэб гэжэ үбгэн Хелхэ-Цамжал бэшэнэ.

Эртэ урда сагта монголнууд найра наадан дээрээ суглараад байхадаа. зол жаргалые юрөөhэн дүрсэ зурагуудые бэлэглэдэг заншалтай байhан юм. Энэ хуушанай заншалые дахажа Булганай аймагай 73 наhатай малшан Нима гэгшэ хэдэн олон хуудаhатай угаа hонин бэшэг эльгээбэ. Тэрэ хуудаhануудай дээрэнь hаеы гэр, малшад. хонид, тэмээн, морин, үнеэд. галуу ба хун шубуудтай нуур зурагданхай Монголнуудай эртэ урдын бэшэгэй ёhо дүримые дахажа. энэ үбгэн малшын эльгээhэн бэшэг халаа: «Манай арадай гүрэн-түрымнай гэр байшан эбдэршэгүй бүхэ байнал, тэрэнэй үхэр малынь үдэжэ байна амгалан-тайбан нуур соогоо hууhан hүргэ олон хун шубуудтал адли. эндэхи зон золтой жаргалтай hуунал»—гэhэн удхатай байна гээшэ.

Арадай уран мастернууд Дагба. Данзан-Гончок. Найдан ба Галсан гэгшэд шулуу hиилэжэ. уранаар бүтөөhэн дүрбэн комплект шатар агууехэ Сталинда ба советскэ правительстводо бэлэг болгон зорюулжа урда Губиhаа эльгээбэ.

Монгол арад зон өөрынгөө правительство ба инаг маршал Чойбалсанда үнэн шүтэнги ба эсэгэ орондоо инаг дуратай байhанаа өөhэдынгөө бэшэг ба бэлэгүүдээр хэтэ мүнхэдөө мартагдашагүй болгожо тэмдэглээд. Монгол Арад Республикын бэеэ даанхай гүрэн боложе байха тухай плебисцидтэ хуулита документнүүд. списогууд болон протоколнуудые нэмээhэн байна.

ЮГОСЛАВИДА hУНГАЛТАНУУД БОЛОБО

БЕЛГРАД, ноябриин 12. (ТАСС). Югославиин зарим городууд ба районуудта учредительнэ суглаанда hунгалтануудые хэhэн эсэсэй дүнгүүд эндэ соносхогдобо.

Сараеводо болоhон hунгалтануудта hунгагшадай 90,4 процент хабаадалсаба. Союзна скупшина ба национальностьнуудай скупшинада hунгахаар табиhан арадай фронтын кандидадуудай түлөө голосованида хабаадалсаhан бухы зоной 97,1 процентнь голосовалhан байна.

Загребта болоhон hунгалтануудта hунгагшадай 92 6 процент хабаадалсаба Союзна скупшинада hунгаха арадай фронтын кандидадуудай түлөө hунгагшадай 88 02 процент голосовалба, hунгагшадай 11 98 процентнь списогтэ бэшүү дэнгүй урна худаар шарнуудые табиhан байгаа. Национальностьнуудай скупшинада hунгахатаа арадай фронтын кандидадуудай түлөө hунгагшадай 88 2 процентнь голосуулаа үгэбэ. 11 8 процентнь списогтэ оронгүй урна худар шарнуудые табиhан байна.

Долмациин главна город болохо—Сплитада hунгагшадай 96,1 процентнь hунгуулинуудта хабаадалсаба. Союзна скупшинада hунгаха арадай фронтын кандидадуудай түлөө голосованида хабаадалсаhан зоной 96,5 процент ба национальностьнуудай скупшинада hунгагдаха кандидадуудай түлөө 95 6 процент голосовалhан байгаа.

Македонидо. Велес гэжэ городто болон тэрэнэй райондо болоhон hунгалтануудта hунгагшадай 97,5 процентнь хабаадалсажа, арадай фронтын кандидадуудай түлөө 98,7 процентнь голосовалhан байха юм.

ДЕ ГОЛЛЬ ФРАНЦУЗСКА ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОЛГОЙ БОЛОЖО hУНГАГДАА

ПАРИЖ, ноябриин 13. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэхэнь халаа, учредительнэ суглаанай заседани дээрэ де Голль болбол саг зуурын французска правительствын түрүүлэгшэ боложо hунгагдаа гэнэ. Тэрэнэй түлөө 555 хүн голосоо үгэжэ, нэгэ хүн арсаhан байгаа.

АРГЕНТИНАДА ПРЕЗИДЕНТСКЭ hУНГАЛТАНУУД ХОЙШОЛУУЛАГДАБА

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 12. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын Буэнос-Айресhаа дамжуулхань халаа, апрелиин 7-до болохоо байhан президентскэ hунгалтанууд хойшолуулагдахань, гэжэ аргентинскэ правительство мэдээсэбэ гэнэ. hунгалта хэхэ шэнэ үдэр тухай удаахи недели соо соносхогдохо байна.

США-гэй КОНГРЕССТЭ ЭТТЛИ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ВАШИНГТОН, ноябриин 13. (ТАСС). США-да ерээд байhан Англиин премьер-министр Эттли гэгшэ дэлхэйн hүүлдэхи амгалан сагай уласхоорондын байдалай проблеманууд зорюулагдаhан үгэ мүнөөдэр США-гэй конгрессэй заседани дээрэ хэлэhэн байна.

Буха естдэ фашистска провокациhаа алагдаhан хүнүүдые хүдөөлүүлбэ

БУХАРЕСТ, ноябриин 13. (ТАСС). Ноябриин 8-да фашистска провокаци хэгдэhэн дээрэhээ алагдаhан 7 хүниие үсэгэлдэр Бухарестдэ хүдөөлүүлhэн байгаа. Тэрэ хүдөөлүүлгэн хадаа Маниу ба Братиану гэгшэдэй толгойлжо байhан реакциин зүгhөө демократическа эрхэ сүлөөдэ фашистска доботолго хэжэ халдаха ябадалые буруушааhан айхабтар ехэ манифестаци болоhон байха юм. Столицада hүүлэг 500 000 гаран хүн энэ манифестацида хабаадалсаhан байна. Тэрэ үдэр хэдэн зуугаад мянган худэлмэришэд, интеллигентнүүд. залуушуулай сугларhан цапануудай талмай дээрэ национально-демократическа фронтын уездэ советэй түрүүлэгшэ профессор Барбулеску гэгшын үгэ хэлэхэдэ шаналал-уйлхарай митинг нээгдэбэ. Социал-демократическа партиин үмэнhөө үгэ хэлэхэдээ Барбулеску болбол ажана амгалан hууhан зониие хорлоhон энэ доботолго хадаа гитлеровскэ янзаар эмхидхэжэ арад зондо доботолhон хэрэг гээшэ гэжэ хэлээ. Румынска арад зон болбол эмхи гүрим аблэхэ ба үхэл еруулхэ ябадалые тарааха арга политическэ авантюристнуудта олгохогүй байна гэбэ.

Арми болон сэрэгэй министерствын үмэнhөө үгэ хэлэхэ зуураа, полковник Георгиу гэгшэ иигэжэ мэдүүлээ: «Фашистска булимтарагшадые газар нютагhаан зайлуулан вамнажа тэдэнhээ гүрэнөө аршалжа абаhандаал адли, румынска арми болбол мүн тэрэниие реакциhаа хархис хара үзэлтэнэй доботолгоhоо аршалжа, орон дотороо эмхитэй гүримтай байлгаха юм» гэбэ. Компартиин үмэнhөө үгэ хэлэhэн Парбулеску гэгшэ Маниу ба Братиану гэгшэдэй толгойлжо байhан фашизмын хог богуудта эсэргүүсэжэ тэмсэхэ болон hэрэмжэтэй байха тухай румынска арад зониие уряалба.

Мүн тэрэшэлэн национал-либеральна партиин түлөөлэгшэ Андреескy Риго, Фронтул Плутарилор гэжэ организациин түлөөлэгшэ Ион Марин. эхэнэрнүүд—антифашистнуудай түлөөлэгшэ Елена Ливезяну ба болбосоронгы залуушуулай организациин түлөөлэгшэ И. Фоси гэгшэд үгэ хэлэhэн байна.

Митингдэ хабаадагшад Викториин талмай тээшэ шаналалай жагсаалаар ошожо, тэндэ үндэр ехэ бандаб дээрэ хууреагууд табигдаhан байна. Хууреагуудай дэргэдэ хүндэлэлэй харуул ходо hэлгэжэ байгаа. Бандабые тойрон румынска гвардейскэ дивизиин отряд хүндэлэлэй харуулда жагсаhан байна. Митрополит Илиеску гэгшэ панихидын уншалга хэбэ. Бандабые тойруулан хэлэн зуугаад венокууд табигданхай байгаа. 6 часта национальна парк соо хүдөөлүүлгэн болобо. Тэрэ паркые оршон тойрон байhан газарта хэлэн зуугаад мянган амитан сугларhан байна. Мүн олон мянган хүнүүд парк дотор шэнэхэн малтаатай байhан могилын нүхые тойрон жагсаба. Премьер-министр П. Гроза, вице-премьер Татареску. бухы министрнүүд болон суб-секретарьнар. национальна демократическа фронтын генеральна секретарь. В. Лука, А. Паукер, ажалай генеральна конфедерациин (ГКТ) түрүүлэгшэ Апостол гэгшэд трибуна дээрэ гараба. Тэндэ үгэ хэлэхэдээ Апостол болбол «Булагдаадуй байhан могилын хажууда байhан бидэнэр эрхэтэй сүлөөтэй, хүсэтэй ба бэеэ даанхай Румыниин түлөө тэмсэхэбди гэhэн тангаригаа үгэнэбди» гэжэ мэдүүлhэн байха юм.

ГКТ-гэй член Строя гэгшэ нациинуудай талмай дээрэ болоhон митинг дээрэ абтаhан резолюциие соносхобо. «Бидэнэр. столицын 500 000 гражданинууд фашистска реакциин хорлон алаhан хүнүүдые хүдөөлүүлхээ сугларaaд байхадаа Маниу ба Братиану гэгшэдэй партинуудые тараахые.фашистско-хара үзэлтэй организацинуудые тараахые болон тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдые арестовалхые эринэбди. Ороноо демократизацилха ба hэргээн болхоохо тушаа хэжэ байhан худэлмэриэнь П. Грозагай правительстводо бүгэдөөрөө дэмжээргэ үгэе!»

СУРАБАЙЯГАЙ БАЙДАЛ

СИДНЕЙ, ноябриин 11. (ТАСС). Сиднейдэ үдэшэлэн гарадаг газетэнүүд болбол ноябриин 10-ай үглөөнэй 6 часhаа эхилжэ английска зэбсэгтэ хүсэнүүд Сурабайяда индонезийскэ позицинуудые артиллереэр буудажа ба агаарhаа бомболожо байhан тухай Ява арал дээрэhээ абтаhан мэдээсэлые эхин нюурнууд дээрэ тунхаглаба. Мүнөө үедэ Сурабайя болбол дайн сэрэгтэ hандаргагдаhан город шэнгеэр харагдана. Тус городто английска сэрэгүүд, мүн Энэдхэгэй 5-дахи дивизи болон индонезийнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондо хүндэ хүшэр байлдаанууд боложо байна. Сурабайяда индонезийнүүдэй хяналта доро байhан радио болбол улам шангадажа байhан артиллериин буудалгын эсэстэ угаа олон индонезийнүүд алагдаhан ба шархатаhан байна гэжэ мэдээсэнэ.

«Сан» газетэ болбол индонезийнүүд арюун нангин дай хэхэ гэhэн уряал гаргаба гэжэ мэдээсэнэ.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ

Түрүү малшадай дүршэл

Хонидые үбэлдөө иигэжэ харууhалдаг байнабди

Хониной-товарна фермэ дээрэ худэлмэрилhөөр арбаад жэл боложоб. Анхан түрүүн фермэ дээрэ ерэхэдэм колхозой хонин hүрэгүүд мүнөөнэйхитэй сасуулхада гурба дүрбэ дахин шахуу бага байгаа hэн. Хонимнай бултадаа нютагай үүлтэрэй байhан юм. Тиин, меринос үүлтэрэй хусануудые нютагай хониндо табижа, ашаг шэмэ ехэтэй болгоhон байнабди.

Мүнөө манай колхозой хониной-товарна фермэ Кударын аймаг соо томо фермэнүүдэй нэгэниинь болонхой. Урда жэлнүүдтэ заримдаа манай фермэ 100 хонинhoo 166 хурьга абадаг байгаа. Тингэ тингэhээр хонин hүрэгнай ниилээдгүй олошорбо.

Хонин hүрэгые олошоруулхын тулада эхирлэдэг хонидые тусгаар харууhалдаг ба hайнаар эдеэлүүлдэг байнабди. Эхир хурьгад түрүүшын үедэ шадал шэнээгээр бага байдаг туладань тэдэниие бэшэ хурьгадhaa амяарайнь тон оролдосотойгоор харууhалнабди.

Хониной нооhо хайшалха түсэбөө hүүлэй жэлнүүдтэ манай фермэ сагүргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Жэл бүри нэгэ хонинhoo дунда зэргээр хоёр килограмм нооhо хайшалжа абанабди. Тэрэнэй ашаар колхознай гүрэндэ нооhо ба брынзэ тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ.

Хони харууhалха гол зорилго халаа тэдэниие тобир тарган байлгажа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ ябадал болоно. Тиимэhээ манай фермын бухы худэлмэрилэгшэд хонидые үбэл-зунгүй садатарынь эдеэлүүлжэ, хэм соонь уhалхын түлөө тусгаар оролдолго гаргадаг юм. Хонидые саг үргэлжэ тобир тарган ба ашаг шэмэ ехэтэй байлгахын зорилгоор,бүлэглэжэ илгаад, тусхай гүүрт, отара болгонхойбди. Манай фермэ 12 гүүрт боложо таhаранхай юм. Гүүрт бүхэмнай 250 толгой хони ямаатай. Тэдэ бүлэглэгдэhэн хонидой шадал шэнээн ба үүлтэр тааранхай байдаг юм. Мүн хони ямаадые бүлэглэхэдөө хаана ямар хагда ногоотой бэлшээри бииб, тэрэниие хараадаа абалсадаг байнабди.

Февраль, март hарануудта хонин hүрэг олоороо түрэжэ эхилдэг байна. Тиимэдэ адуулха үеын ороходо хурьга эшэгэд hара хахад ба хоёр hаратай болоhон байдаг юм. Тиин, адуулганда гаража, хүхэ ногоондо бэлшэн тобир тарганаар тэнжэдэг байна. Хурьгадые хүхэ ногоондо адуулхын тулада түрэхэ ба түрэhэн хонидоо бэлшээридэ дүтэ гүүртнүүдтэ байлгадаг заншалтайбди. Хони хурьгадай ногоондо садажа байха үедэ хонидhoo hүн ехээр гарадаг юм. Энэ үедэнь хонидоо haажа брынзын hү тушаадаг байнабди. Хони хурьгадые hайн ногоондо адуулаад, саг соонь уhалжа байхада эхэ ба эхиршье хурьгад бэежэжэ, эрьенүүдтэшье булигдахагүй хүсэтэй болодог юм.

Хонидые үбэлэй үедэ тураангүй ондо оруулхын зорилгоор, зундаа бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ адуулгые онсо шадабаритайгаар үнгэргөөбди. Мүнөө манай фермын хони, хурьгад имагтал зун-намарай бэлшээридэ таргалжа, хүсэ шадалаар ехэ болоод, үбэлэй үедэ тураангүй ондо орохоор болобо.

Минии хүтэлбэрилжэ байгаа хониной-товарна фермэдэ 20 гаран хүн худэлмэрилдэг юм. Бидэнэр хонидоо адуулжа ба харууhалжа байхатаяа нэгэн доро. үбэлэй үеын үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа табидаг байнабди. Тингэжэ бидэнэр үбhэ сабшаха ба бусад тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэридэ үдэр hүнигүй хабаадалсаабди. Мүн фермэ шадарай участогта тарилга хээд, тэрэнээ сааг соонь хуряажа абаа hэмди.

Манай фермын бухы худэлмэрилэгшэдэй мүнөө үеын шухала зорилго хадаа үбэлжэлгые амгалан тайбанаар дабажа гараха ябадал болоно. Бидэнэр хонинлой байра байдалые саг соонь заhабарилжа, урин дулаан ба доторхиинь арюун сэбэр болгообди.

Зун-намарай адуулгые зүбөөр үнгэргэжэ. хони ямаагаа шадал hайнтай болгоhон халаа үбэлэй үедэ тэдэниие тураахагүймнай лабтай. Бидэнэр мүнөө хонидоо хагда hайнтай бэлшээридэ адуулжа, зун-намартаа олоhон хүсэ шадалынь улам бүри бэхижүүлжэ байнхайбди. Үбэлдөө олонхон хонидпай саг үргэлжын адуулганда ябаха юм. Тиимэдэ бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, адуулагдаха хонидоо онсо hайнаар харууhалха болонобди. Үбэлэй бэлшээриие үнинhөө хойшо гамнажа тэндэ мал адуулдаггүй байнабди.

Тэрэшэлэн хонидые уhалха hайн уhалуури түхеэрэхэ хэрэгтэ фермын худэлмэрилэгшэ бухэн оролдолго гаргана. Хонидые саг соонь уhалха гээшэ тобир тарган болгохо ябадалай гол нүхэсэл мүн. Тиимэдэ бидэнэр үбэлэйшье үедэ хонидтоо саhа эдюулэнгүй, саг үргэлжэ уhалдаг байнабди.

Манай фермын бухы хонишод хони ямаадаа олошоруулан, ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхын зорилгоор, үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсохой.

Г. ЖАРНИЧЕВ, Кударын аймагай «Красная заря» колхозой хониной-товарна фермые даагша.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ редактора—23 АТС—1.80. зам. ответ. редактора—7.89, ответ. секретаря—3.23. отделов: партийной жизни и промышленности—7.89, сельского хозяйства—6.03, писем и переводов—6.03 (2 зв); объявлений—2.64 (2 зв.).

Б—00483. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500